Մանզումէի Էֆքեար սէնէլիք 500 ղուրուշ վէ ... [illegible] 250 ... 125 ... [illegible] ... 250 վէ ... 125 ... [illegible]

Վէ ... [illegible] 80 ... [illegible]

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻՒ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՔՕԼԻԹԻԳԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Իլանաթը ... [illegible] ... 3 ... [illegible] ... 41 ... [illegible]

ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ | ՙ՚՚ՙՙ ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ ՙՙ | 1873 ՅՈՒԼԻՍ 26 ԲԷՆՃՇԷՄՊԷ | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՕԳՈՍՏՈՍ 7 | ՆՈՒՄԷՐՕ 2266

ԻԼԱՆԱԹ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Drouot, N°. 9

PILULES ANTIGONORRHIQUES
DU PROFESSEUR
D. P. C. PORTA

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Էրքէք վէ գարըլարտա պիր նէվի խասթալըգ օլան նէֆիս ազմասընը քէօքիւնտէն քէսէր ։

Մէզքիւր հապլար, Եվրոպանըն մէշհուր հէքիմլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր ։

0 ՍԷՏԱԹԻՎ
0 ԿԱԼԷԱՆԻ

Մէզքիւր սու, չիչէք րէնկի պէեազ նէֆիս ազմասընա պիրէպիր օլուպ, բաշմ իւֆունէթլէնի վէ սայիր խասթալըգլարը տէֆ իտէր ։

ԱՆԲԸԼԱԹՐ Տ'ԱՐՆԻԳԱ
0 ԿԱԼԷԱՆԻ

Նասըրա, պէրէնէ, եէլէ, վէ պէլ աղըրըսը վէ զաաֆէթլինէ պիրէպիր օլուպ տիւնեանըն հէր թարաֆընտա քէսպի նամ իյլէմիշ տիր ։

Սաթըլըր Իսթանպօլտա, Վէլիշ վէ գումբանեա, Կանըլիւք պիրատէրլէր վէ Տէլլա Սուտա էճզախանէլէրինտէ ։

ԷՎԱԼԻՆԱ ԲՕՄԱՏԱՍԸ

Մէզքիւր բօմատա սաչլարըն տէօքիւլմէսինի մէն իթտիքտէն պաշգա, սաչլարա պիր կիւզէլլիք վէրիր օլուպ, խասթալըգ վէ սախտա իխթիեարլըգ սէպէպինտէն սաչլարընը ղայպ իթմիշ օլանլար իչին, չիմտիյէ գատար իճատ իտիլմիշ օլան իլաճլարըն պաշլըճասը տըր ։

Էվալինա բօմատասը աղ վագըթ զարֆընտա սաչլարըն տէօքիւլմէսինի մէն իտիպ, քէօքլէրինի գուվվէթլէնտիրիր վէ սաչլարա քէնտի էվվէլքի րէնկլէրինի քէսպ իթտիրիր ։ Աղ վագըթ զարֆընտա սաչլարըն ուզանմասը իչին մէզքիւր բօմատա իլէ, սագալ վէ սաչ իչին մախսուս օլան բօմատա իսթիմալ օլունմալը տըր ։ Մէզքիւր իլաճլարը պիր իքի հաֆթա իսթիմալ իյլէմիշ օլան 17 չաղընտա տէլիգանլըլար, ուզուն վէ իրէք կիպի սագալլարա մալիք օլմուշլար տըր ։

Մէզքիւր Էվալինա բօմատասը, Գալաթատա Նիւքոէք գալտըրը խան Մ. Վէրիչ վէ գումբանեասընըն 68 նիւմէրօլու էճզախանէսինտէ սաթըլըր ։

Ղալաթատա Մ. Հ. Քլարքէլտ վէ գումբանեասը մաղազասընտա, էն պէօյիւք իքրամիեէսի 50 000 ֆր. օլաուղու հալտէ, 1873 ալաֆրանկա սեպտ. 1 տէ գուրասը քէշիտէ օլունաճագ Պուքրէշ շէհրի իքրամիէլի իսթիգրազլարըն, բրօմէսլէրինտէն մատա, էն պէօյիւք իքրամիեէսի 250,000 ֆր. օլուպ, 1873 ալաֆրանկա օգոստոս 15 տէ գուրասը քէշիտէ օլունաճագ Մաճարիսթանըն իքրամիեէլի իսթիգրազլարընըն, վէ էն պէօյիւք իքրամիեէսի 250,000 ֆր. օլուպ, 1873 ալաֆ. րանկա սեպտ. 1 տէ գուրասը քէշիտէ օլունաճագ Ավսթրիանըն 1864 սէնէսի իքրամիեէլի իսթիգրազլարըն բրօմէսլէրի տախի սաթըլմագտա օլտուղու ճիւմլէնէ իլան օլունուր ։

Սբ. Երուսաղէմի սրբոց Յակոբեանց մամուլէն ելած 1874 Թուականի օրացոյցն, ամէն տարուան պարունակութիւնէն 'ի զատ ՝ այս տարի կը բովանդակէ Հայոց ամսաթիւերը և Եկեղեցեաց պաշտօնէից դիւրութեան համար իւրաքանչիւր աւուր շարականները իրենց ձայներով հանդերձ ։

Այս օրացոյցն, որ կերպիւ մը տօացուցի պաշտօն ալ կը կատարէ, կը ծախուի, 'ի մայրաքաղաքս, Գումգաբու Երուսաղեմի տուն, 'ի գին 40 բարայ ։

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ե Ի
ԲՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ

Ամուսնացեալ աւն և կնոջ բնական և բժշկական պատմութիւնք իր խիստ հետաքրքրական մանրամասն տեղեկութեամբքը

Նոր վարդապետութիւն մարդկային ծընընդեան–ամլութիւն–անկարողութիւն–կազմական անկատարելութիւնք–զանոնք բժկելու միջոցք և դարմանք

Մասնաւոր առողջաբանութիւն

ԾՂԻ ԿՆՈՋ
Ե Ի
ՆՈՐԱԾԻՆ ՄԱՆԿԱՆ

Թարգմանեալ

Ի Գ. Ներշապուհէ

Տըպէյ նամ մէշհուր Ֆրանսըզ տօքթօրուն իշ պու քիթապը ղայէթլէ օգունմալա շայան պիր քիթապ օլուպ քիթապճըլարտա պիրէր մէճիտիէյէ սաթըլմագտա տըր ։

ՄԱՂԿԱՔԱՂ ՀԱՏՈՒԱԾՔ
Յ'ՕՏԱՐԱԶԳԻ ՄԱՏԵՆԱԳՐԱՅ

Մատենագրութեան և ճարտասանութեան ձևերուն և կանոններուն վայելուչ օրինակներ ընթերցանութեան տալու համար ազգային րվաժարանաց ուսանողներու, որպէս զի պատանեաց միտքը աղուոր և վաւվուն իմաստներով զարդանայ, օտարազգի հին և նոր մատենագրաց ընտիր կտորներու հաւաքում մը կը բնտաուէր յԱզգիս ։ Այս աշխատասիրութիւնը կատարեց Հ. Յակոբ Արճեան վարդապետը, ի Մխիթարեան Հարց եղած ընտիր թարգմանութիւններէն հաւաքելով, յորս կան նաև շատ հատուածներ, որ բոլորովին նոր թարգմանուած են, ինչպէս նաև Պիւֆֆոնի կանոնք արուեստի մատենագրութեան ճառը և մատենագրութեան ամէն մէկ ճիւղին պատուէրքն ։ Տպագրութեամբ ու այժմ որձակ շարադրութեանց մասը միայն ի լոյս ընծայուած է Վենետիկոյ Մխիթարեանց ապարանէն ։ Թարգմանութիւնքն ի գրոց բարբառ այլ և այլ ճարտար գրիչներու արդիւնքն ըլլալով, Հայերէն լեզուի գեղեցիկ և ճոխ զանազանութիւն մը կը փայլի գրքիս մէջ ։ Ուսուցիչք կըրնան այս մատենագրական հատուածներէն շարադրութեան ընտիր նիւթեր և ընթերցման ճարտասանական կատարեալ օրինակներ տալ աշակերտաց ։

Կը վաճառի ի Սեղբօս խան Մխիթարեանց գրատունը և ամէն Ազգային գըրավաճառաց քով ։

Կիսակազմին գինն է ֆր. 5, 22 ։

Մէքթէպի Թըպպիյէի միւլքիյէի Շահանէ միւնթէհի սընըֆը շակիրտանը միւթէհայիզանընտան վասիլաքի էֆէնտինին թէէլիֆիւ թէրթիպ վէ Խաճի Օսմանի իսմի իլէ թէվսիմ իյլէմիշ օլտուղու քիթապ մէճլիսի մէարիֆտէն գապուլ վէ թաստիգ օլունմուշ վէ միւնտէրիճաթը խուրուֆաթ վէ հարաքեաթ վէ իպարաթ վէ հիճարթ, քէլիմաթ վէ ճիւմլաթ վէ իպարաթ վէ սարֆ վէ նահվէ վէ թահրիր ու ինշաէ տայիր պիր չօգ գավայտաթ վէ հաեաթ վէ մէմաթ հագգընտա պաղը միւֆիտ թէմպիհաթ վէ լհասըլ լիսանը տանիշէվշանը Օսմանիյի աղ վագըթ զարֆընտա վէ աղ զահմէթ իլէ թալիմ ու թէվհիտ իտէպիլէճէք թարիֆի թաֆսիլաթտան իպարէթ պուլունմուշ օլմաղլա պու կիւնտէն իթիպարէն թապընա միւպաշէրէթ օլունմուշ տուր ։ Քիթապը մէզքիւրուն ֆիյաթը աթի միւշթէրիլէր իչին պիր պուչուգ վէ ապօնէ օլանլար իչին ը մէպլիճիտիյէ օլտուղու հալտէ պիր այտա գատար քէնտիլէրինէ թէսլիմ օլունաճաղը վէ թէսլիմ օլունմազտան էվվէլ բարա ալընմաեաճաղը իլան օլունուր ։

Միւէլլիֆի միւմաիլէյհ տէր՝ քի քիթապըմըն գատր ու գըյմէթինի իլա իթմիք իչին չէօյլէ տիր պէօյլէ տիր կիպի պիր թագըմ թէքսիրի սիւաար մուճիպ օլան սէօզլէրի պէր թարաֆ իտէրէք, ֆագաթ շուրասընը իլավէյի իլան իթմէլի տիր քի քիթապը մէզքիւր հէմ միւպթէտի վէ հէմ միւնթէհի, եանի հէմ թէալլիւմ վէ հէմտէ թէալիմ իչին եարըլմըշ օլտուղունտան րաղպէթ պույուրաճագ զէվաթըն ճիւմլէթէն մէմնուն օլաճագլարընը րէճա այլէա պիլիրիմ, չէօյլէ քի, հուրուֆաթ հագգընտա պու անէ գատար եազըլմամըշ օլան պագը ուսուլ վէ գայտէլէրին եէնիտէն քէշֆ վէ թահգիգի վէ այէլ խուսուսիւ սէտայը հարֆլէրին (ձայնաւորլարըն) թէրթիպի թանզիմի իլէ ուսուլի թէտրիսիյէի պիր գալըպը ախէրէ տէօքմիւշ օլտուղումուզտան ատէթա պիր միւպթէտի նիհայէթ պէշ կիւն զարֆընտա եազըպ օգումագլըղըն գայտէյի ումումիյէսինի էօյրէնիրլէր վէ էկէր շու իտտիաամըզ հէր գանղի թարաֆտան միւպալէղէեէ համլ օլունուրսա, անը իսպաթէ միւհէեա վէ միւքթէտիրիմ, օլամազ իսէմ, ճիւմլէլէնիզին մահճուպի օլայըմ ։

Ապօնէ օլմագ իսթէեէնլէր Մանզումէի Էֆքեար մաթպաասընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի ։

ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
ՅՕՐԻՆԵԱԼ

Ի ԽՈՐԷՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԷ ՆԱՐ-ՊԷՅ

Կը ծախուի 'ի գրատան փորիզու 'ի ակոբեան խան թիւ 13 և 'ի գրատանն Պաղտասար աղայի Սրապեան 'ի Մէրճան Զարշը թիւ 29 ․ և ամեն գրավաճառաց քով ։

ՖՕՆՏՕ ՊԱՆԳԱՍԸ

Աւրուպայէ, Պօղաջ-Գաբուսսսան կըմնդա խէօպրիւլիւ ճատտէսինտէ Ն. 13

Մուամէլաթը սարրաֆիյէ իչիւն պու տէֆա քիւշատ իյլէտիկիմիզ մէզքիւր Պանգատա, հէր նէվի թահվիլաթ վէ սէհիմ գուբօնլէրի, վէ մէսքիւքեաթ վէ մաաշ թագսիթլէրի, մէնֆաաթլը շուրէթտէ թէպտիլ օլունուր ։

Գումբանեամըզ իլէ մուամէլաթտէ պուլունմագ իսթէեէն մաղազամըզա թէշրիֆ պուեուրան զէվաթ, արզու իյլէտիքլէրի մըգտար հէր նէվ եսհամ վէ թահվիլաթ տայիմ վագըթ հազըր պուլունաճագլարը կիպի, ասըլ բիեասա ֆիաթը իւզրէ միւպայեա վէ սախտա ֆիրաւթ իտէպիլիրլէր ։

Մէզքիւր պանգամըզտէ պիր նէվ խազինէ սանտըղը քիւշատ իյլէմիշ օլուպ, պու անէ տէկին իպրազ օլունանլըրտէն զիեատէ մէնֆաաթլը շարթլար իլէ Հէստէ Սէնէտայը Մէշրուդէսէ իխրաճ իյլէմիշիզ տիր ։ չէօյլէ քի հիսսէտարան մահրէճ եալընըզ պիր պուչուգ սիմ մէճիտիեէ թագսիտ իյֆա իթտիքլէրի հալտէ, պիր սատէ Րումէլի թիմուր եօլու, վէ պիր սատէ տախի Պուքրէշ իսթիգրազաթըն թահվիլի ավիտէլէրինէ մալիք օլապիլտիքտէն պաշգա, մէզքիւր թահվիլաթըն 200 սատէտին ճէմի գուրալարընա միւթէմատիյէն հիսսէտէնտէ օլապիլիրլէր ։

Պու վէճհ իլէ Թէրքիպը Էվվէլ վէ Թէրքիպը Սանի վէ Թէրքիպի Սալիս նամընտա օլարագ պուլունան ագտէմ իխրաճ իյլէտիկիմիզ 100էր սատէ Հէստէ Սէնէտաթը քեամիլէն ֆիրուխթ օլունմուշ օլուպ, պու տէֆա, 1873 սէնէսի թէմմուզ 6 սընտան իթիպարէն Թէրքիպը Րապի նամընտա տիկէր 100 սատէ Սէնէտաթը Միւշթէրեքէ իխրաճ իլէ, թալիպ օլան հիսսէտարանա ֆիրուխթ օլունմագտա տըր ։

Թաֆսիլաթ մալումաթ ալմագ իսթէեէնլէր իչիւն մախսուսէն պէեաննամէլէր նէշր օլունմուշ օլուպ, արզու իտէն զէվաթըն մաղազամըզէ թէշրիֆ պուեուրտուգլարընտէ, հէր խուսուսատա մէմնուն օլաճագլար տըր ։

ՏԷՄԻՐՃԻԱՓՈՒԼԵԱՆ ՎԷ ՕՀԱՆԵԱՆ ԳՈՒՄ.

[illegible]

ՁՕԳՏԱ ԱԶ ՏԸՐ

Հէչհիլէրտէ պիր պէնտ̃ տէրճ իտէրէք, Էթմէքճի Զօքար աղաեը օլունմագտա օլան ինսաֆսըզլըղը, վէ միլլէթճէ ըէզալէթի պիլտիրտիկիմիզ կիպի, օնի գապիլտէն օլարագ, մուախխէրէն տախի սայիր պիր̃ պէնտիմիզէ, պունտան իքի սէնէ էվվէլ Բաթրիք հազրէթլէրի թարաֆընտան էտասը տէրիւհտէ իտիլմիշ օլան, վէ քէզալիք Փըկիչ պիչարէկեանընըն եետիկի էթմէք պէտէլի պուլունան օն իւչ պին ղըւուն, հալէա էտա իտիլմէմիշ օլտուղուն, վէ պու իսէ հիչ պիր ար ունամուսա վէ նէզաքէթ վէ ինսանիյէթէ եագըշըր չէյ օլմատըղըն, պիլտիրմիշ իտիք։

Պազըլար, մէզքիւր պէնտլէրիմիզի, մէզքիւր մէսէլէ հագգընտա, չօգ, եանի աղըր կէօրմէքտէ իմիշլէր։

Պիզիմ մէզքիւր եազտըգլարըմըզ, իշին աղըրլըղընա նիսպէթլէ, չօգ օլմատըգտան պաշգա, չօգտա աղ տըր, զիրա հիչ պիր ախէ, մէզհէպէ, ինսաֆա, մէրհամէթէ, վէ թէրպիյէ վէ մէտէնիյէթէ սըղար պիր չէյ տէյիլ տիր։

Նէ՞ տիմէք տիր միլլէթին պիչարէկեանընա եետիրիլէն էթ վէ էթմէկին, վէ միլլէթին պիր քէս վէ պիր գուտրէթինէ կիտիրիլէն բաշուճ վէ կէօմլէկին, վէլհասըլ միլլէթ նամընա վէրիլէն էշեա, էմթաա վէ երզագըն բարալարընը̃ վիրմէմէք, վէ պիր սէնէ, պէշ սէնէ, օն սէնէ, վէ օն պէշ վէ հաթթա եիկիրմի սէնէ սիւրիւքլէնտիրմէք, էզիյեէթլէր իթմէք, հագարէթ իթմէք, վէ հաթթա պազըլարըն խարաբընը մուճիպ օլմագ, վէ քիւլլի զարարա ուղրաթմագ։

Քի՞մտիր, գա՞նըի աղասըտըր, գա՞նըի ատալէթ վէ հագգանիյէթբէրվէր տիր, վէ գա՞նըի սահիպ համիյէթ վէ ճէօմէրտ զաթ տըր չու պիզիմ եազտըգլարըմըզը չօգ կէօրէն, պուեուրուպ մէյտանէ չըգմալը տա, էօյլէ պօլ պօլ վէ հավայի լագըրտըլար սէօյլէմէյիպ, իլլա, պաշգասը հագգընտա ճայիզ կէօրտիւկիւ չէյին իճրասընը, պիզզաթ քէնտի իւզէրինտէ կէօսթէրմէլի տիր։

Սօրարըզ էօյլէ տըշլարա, պէյլէրէ, բաշալարա, վէ եախօտ ուսթալարա, հօճալարա վէ պարոնլարա քի, միլլէթ պօրճունու թանըմալը վէ վիրմէլի՞ մի տիր, եօգսա վի՞րմէմէլի մի տիր. վէ նէ՞ վագըթ, վէ նէ՞ եօլտա վիրմէլի տիր, վէ քի՞մ վիրմէլի տիր, քէնտիսի՞ մի եօգսա պաշգասը՞մը, Մարկօ՞սմու, եօգսա Նիրակո՞սմու վիրմէլի տիր, էկէր քէնտիսի աղասըէր իսէ վէ վիրէճէք իսէ, պիր քէրէ պուեուրսուն քէնտի սէհմինէ տիւշէնի էտա իյլէսին, պաշգալարատա իպրէթ օլսուն, էյլէտէն կէլտիկի գատար չալըշըն, վէ վայրէթ իթսին, էմմա, էկէր, իսթէյէն եօգ տուր քի վիրէյիմ տէյի էօզիւր պէեան իտէր իսէ, իշթէ պիզտէ օ էօզրէ գարշը սէօյլէմէքտէյիզ, քի՞մ իսթէմէլի տիր, պուեուրսուն սէօյլէմէլի տիր. Բաթրիգխանէ՞ մի, չօգ էյի, գապուլ իտէրիզ, պուեուրսուն իճրա իթտիրսին, էմմա իթմէզ իմիշ, գազանաթ քի՞մի՞ն տիր, Բաթրիգխանէնի՞ն, Բաթրիգխանէ քիմի՞ն տիր, միլլէթին. միլլէ՞թ քիմ տիր, քէնտիսի, պաշգալարը, պիզ, վէ նիհայէթ հէմիմիզ. խուլասայի քէլամ գազանաթ քիմտէ՞ գալմագտա տըր, պիզտէ, եանի միլլէթտէ, վէ պիզտէ քիմէ՞ սիթէմ իթմէքտէյիզ, իշթէ միլլէթէ, անլաշըլտը՞մը աճապ։

Եօգ, էկէր միլլէթին պօրճունու, պիզիմ եազտըգլարըմըզը չօգ կէօրմէքտէ օլան չու եա պու գաթ քէնտիսի վիրմէյիպտէ, պաշգալարը, Մարկօս վէ Նիրակօս, վէ եախօտ Թօրօս վէ Իպրահիմ վիրէճէք իսէ, հագգ սահիպլէրինէ օնու կէօսթէրմէլի տիր, վէլհասըլ քիմ վիրիր իսէ վիրսին, հագգ սահիպի հագգընը ալմալը տըր։

Սօրարըզ էօյլէ գաթլարա, միլլէթին պօրճունու վիրմէկէ գուտրէթի եօ՞գ մու տուր, եօգսա իսթէմէլի՞ մի տիր, իգհարը իֆլաս մը իտէճէք տիր վէ եախօտ իթմիշ մի տիր, նիզամէն իլամ վէ իլան օլունմալը տըր, վէ ալաճագ սահիպլէրիտէ պաշլարընա կէլէն գազաեը պիլէրէք եա հագգլարընտան վազ կէչմէլի վէ եախօտ պաշգա պիր թարիգ տիւշիւնմէլի տիրլէր։

Սօրարըզ էօյլէ գաթլարա քի, քէնտիլէրին էլլի եիւզ ղշ. ալաճագլարը իշին, օն օն պէշ սէնէ պէքլէմէքտէ՞ միտիրլէր, վէ հէմտէ նէ՛ վագըթ վէ քիմտէ՛ն ալաճագլարընը, վէ հաթթա պիր կիւն ալաճագլա՞ր մը եօգսա պիւթիւն պիւթիւն պաթըգ կիտէճէք վէ եախօտ պիր եօլ իլէ չիւրիւյէճէ՛ք մի, պունլարըն տախի պիլմէյէրէք պէքլէմէքտէ՞ միտիրլէր։

Եալընըզ իսթանպօլտա քեար ու քիսպ սահիպի օլտուգտան պաշգա, միլլէթլիք իւտարէսը կիւտէն, էօյլէ նէն, չալըմ սաթըն, աղգասէրլիք սաթան, հագգանիյէթ վէ ատալէթբէրվէրլիք սաթան օթուզ պին քիշի վար տըր, պունլարտան պէհէրի եալընըզ 50չէր, 100էր վէ 150չէր բարա միլլէթէ էօտիւնճ վէ եախօտ մալ պէտէլի վիրիպ տէ, պէշէր, օնար, վէ օնպէշէր կիւն պէքլէմէտիքլէրի հալտէ, եալընըզ օթուզ վէ եախօտ եիւզ օթուզ քիշինին, նէ՞ պօրճու վար տըր 50—100—150 ղշ. վէ հաթթա 50—100 վէ 150 պին ղշ. իշին օ գատար սէնէլէր պէքլէմէկէ. գա՞նըի քիթապտա, վէ գա՞նըի գամիր լէվհասընտա եազըլմըշ տըր պու։

Նէ՛ գատար պիւյիւք աեըպ, հէր աեըպընտան պաշգա, պիր տէ, տահի պիր թիւճճար պօրճու գատար պիլէ օլմաեան եալընըզ պէշ ալթը պին լիրա պօրճունու, օն պէշ եիկիրմի սէնէտէն պէրու վիրէմէյէն պիր միլլէթ, պի՞տէ գալըմըշ տա քէնտուսի բարլագ վէ շէրէֆլի միլլէթլէր սըրասընտա թութմագլըղը, վէ գանուն վէ նիզամ իճրա իթմէքլիկի խեեալ իյլէմէքտէ տիր. Նամուս վէ իթիպար օլմաեան եէրտէ ինսանիյէթ վէ մէտէնիյէթ օլմազ։

Քի՞մ տիր միլլէթ, քի՞մ տիր պու պօրճլարը մէսուլ, շէվալլը տուղադաթիւշմիւշ վէ պէլայա ուղրամըշ օլան շօշգըն էթմէքճի Զաքարլար, հագգլարընը քիմտէ՞ն ալաճագլար տըր, սէօյլէյինիզ, աղգասէր, ուսումնասէր, արդարասէր վէ նախանձախնդիր էֆէնտիլէր, պէյլէր, բաշալար, ճօվիճօլար, պարոնլար սէօյլէյինիզ, քիմտէ՞ն ալաճագլար տըր, Միլլէթի պու ըէզալէթտէն, պու ղըտտարըլըգտան, վէ պու զալըմանէ հագգըըէյլըգտան քի՞մ գուրթարաճագ տըր, սի՞զ մի, Թէշէքքիւր իտէրիզ, պուեուրունուզ, բաթրի՞գ էֆէնտի մի, եալընըզ պիզ տէօրթ պէշ բաթրիգ տէյիշտիրմիւյի կէօրտիւք, հալէա էթմէքճի Զաքար աղանըն վէ էմսալլէրինին բարալարընը ալտըգլարըն կէօրէմէտիք, քի՞մ վիրէճէք տիր, տնտեսակա՞ն խորհուրդ մու, ելմտակա՞ն խորհուրդ մու, եօգսա քաղաքակա՞ն ժողով մու, օնլարըն տախի իւչէր պէշէր տէֆա տէյիշտիրիլտիկլէրինի կէօրտիւք, հալ պու քի միլլէթին պու ըէզալէթտէն գուրթուլաճաղըմըզ իգպալինի կէօրէմէտիք։

Խա՛յր, խա՛յր, պու պօրճլարը նէ բաթրիգ վիրէճէք տիր, վէ նէ տէ մէճլիսլէր, իլլա միլլէթ վիրիպ վէ օնլարտա պիր վասըթա օլաճագլար տըր, վէ պու պէօյլէ օլտուղու հալտէ, տայիմա գազանաթ միլլէթտէ տիր, չիւնքի միլլէթտէ մուրատ կէօրիւլտիւկիւ հալտէ, օնլարտա տախի ղայրէթ գուհուրա կէլիր էմմա, չու եա պու բաթրիգ վէ հէյէթլէրտէ ասլա էօյլէ ղայրէթ եօգ տուր տէյի էօզիւր պէեան իտիլիր իսէ, թէքրարէն տէրիզ քի, գապահաթ էհալի իւզէրինտէ գալըր, չիւնքի օնլարը նասըլ իթմէք վէ աղ իթմէք քէնտի էլինտէ տիր։

Էվվէթ, պու պէօյլէ տիր, պու պապատէ եազտըգլարըմըզ չօգ աղ տըր, միլլէթին պօրճու, էկէր միլլէթճէ տայըլու վէ ղայրէթիմիզ վար իսէ, պիր ան էվվէլ, հէմ թէքմիլ, վէ հէմտէ ֆայիզիյլէ վիրիլմէլի տիր, վէ օնտան սօնրա, պաշգա չէյլէրէ չալըշըլմալը տըր։

Էկէր պու պօրճլարըն վիրիլմէսինտէ միլլէթ վէ խարիճի միլլէթ կիւճլիւք, վէ եախօտ չիմտիքի հալ մուվաֆիգ լէք կէօրմէքտէ իսէ, պիզտէ տէրիզ քի, խա՛յր, էօյլէ տէյիլ տիր, պու խուսուստա էքսիլէն չէյ անճագ միւրուատ տըր, թէրաքիր տիր, վէ ղայրէթ տիր. Պու իւչիւ օլտուղու հալտէ, միլլէթին պօրճու չիմտիքինին 10 վէ 20 գաթը գատար տախի օլսա, վիրիլէպիլէճէ՛կ նտէ շիւբհէ եօգ տուր. Էմմա, մէրգումին էֆէնտիլէր պու սէօյլէտիկիմիզ ինանմագ իսթէմէզլէր իմիշ, պիզտէ եալընըզ ալթը ալ միլլէթճէ իշլէր իշին տիգգաթօլունուր վիրիլտիկի թագտիրտէ, թէքմիլ պօրճու վիրտիքտէն, վէ իսթանպօլ քիլիսէլէր վէ մէքթէպլէրինտէ պիւյիւք իսլահաթլար իճրա իթտիքտէն պաշգա, բաթրիգխանէ սանտըղընտա տախի մէվճուտ օն պին լիրա պըրագարագ, թէքրարէն կէրի չէքիլմէեէ սէօզ վէրիրիզ. վէ հէր քիմ Թօվմաս աուաքեալ ճինսի իսէ, թէճրիւպէ իլէ կէօյէ չէքմէմիշլէր եա տէյերէք խաթմի քէլամ իտէրիզ. էմմա, էօյլէ պիր թարիգ իճրասընա չըգըշըլամըզտա, եինէ հէզարան նէվի կիւճլիւքլէր, տիւշմէնլիքլէր, հագարէթլէր, վէ իֆթիրալար, թէշէլլէրի պաշըմըզա եաղաճագ իմիշ, էվվէթ օ տա էօյլէ օլաճագ տըր, օնլարտա կէօզէ ալընմատըգճա, պու միլլէթէ, պիր քիւչիւք իսլահաթ պիլէ իճրա իտիլէմէզ, վէ հէր քիմ պիզիմ թարիգիմիզի թութուպ, վէ պիզիմ նիյէթիմիզ մուճիպինճէ միլլէթէ խըզմէթ իթմէք իսթէր իսէ, օնլարըն քէթֆէսինէ հազըր վէ մինէթտար պուլունմալը տըր։

———

Ի Կ. Պոլիս 1 յուլիս 1873

... Խմբագիր,

Այն երկիր որոյ վրայ Աստուած բակիզբէն իր շնորհաց և իմաստութեան հոգին թափելով՝ Սրբոյն Սահակայ և Մեսրովբայ նման լուսաւորիչներ և թարգմանիչներ ծնաւ ի ծոց ազգիս Հայոց, այն երկիր կըսեմք՝ որ երբեմն ի ձեռն այսպիսի սքանչելի Ս. թարգմանչաց բոլոր Հայաստանեայց աշխարհն Աւետարանի ճրագով և գրական դպրութեամբ լուսաւորելէն զկնի, իր լոյսն օտար աշխարհաց և ազգաց ալ կ՚հաղորդէր, այսօր միայն ինքն, միայն Մուշն է՝ որ մութի և թշուառութեան մէջ խարխափելով կը տառապի. և իր իրաւունքներէն կը զրկուի։ Ճշմարիտ է որ Մշոյ երկիրն այսօր դարձեալ նոյն ծննդական մօօք մեացի որդիներ ծընանող երկիրն է, բայց այն հովիւներու գաւազանի ներքև չէ, որ նախնեաց ճանապարհի հետքով և հոգւով ժողովրդոց դէպ ի լոյս առաջնորդեն, հիմայ հովիւներն իրենց անձերն կ՚արածեն, և ամեն գործերով խաւար կը սփռեն մեր վրայ, որոցմէ երկրիս ըզգայուն որդիքն իրենց յոյսն խպառ կտրելով՝ ահա առանձին ընկերութիւն կազմելու կը դիմեն, և նոյն լուսաւորած երկրի Մուշ քաղաք Աւանի մէջ յանուն սրբոց թարգմանչաց կեդրոնական ուսումնարան մը հիմնել կը ձեռնարկեն, ուր Մշոյ և իր շրջակայ գիւղօրէից խեղճ և միանգամայն ուշիմ և սրամիտ մանկունքն հաւաքելով դաստիարակեն և Մամիկոնէից խաւարտան լուսաւոր նոր նոր ճրագներ պատրաստեն ի հալածել զխաւար ադիտութեան և թշուառութեան։

Առ այս ձեռնարկ՝ Մշոյ երկրի աղքատ ժողովրդեան և նորատունկ ընկերութեան տկար ձեռքերն բաւական զգալով ի շինութիւն և ի պահպանութիւն նոյն ազգալոյս յարկին՝ կ՚պարտաւորի ապեալ նուիրատուներով ամենայն անկեղծ ազգասէր հայերուն ձեռնտուութեան դիմել, որոց սրտի մէջ ազգային ողջամիտ դաստիարակութեան նախանձը, ազգի զաւակաց վերայ ունենալիք սէրը գութը և կարեկցութիւնը կենդանի են, մանաւանդ Մշոյ երկրի պէս խեղճ երկրի մը համար։ Նուիրատուները 2, 5, 10 դահեկանի և մինչև մէկ ոսկեթ մեճիտիյէի և կէս Օսմանեան լիրայի և քանի մը ալ գին չնշանակուած կոխուած են ամեն կարգի անձանց դիւրամատչելի ըլլալու համար։

Անդամք Թարգ. Դըպ.
Ընկ. Տնօրէն ժողովոյ
Պետրոս Գասպար
Առաքելեան Տր. Դաւիթեան
Յովհաննէս Ամատունի
Գոնձապետ
Կարապետ Փօթիկեան

———

... Խմբագիր,

Աղթամարայ թեմին եղող Հեզանու քաղաքին մէջ պատահած ցաւալի անցքերուն վրայ գրուած հետագայ տեղեկութեանց ձեր պատուական լրագրին էջերուն մէջ անկիւն մը շնորհելնիդ կը խնդրենք։

Հիզանու նահանգը Տիգրանակերտու կուսակալութեաններքև է։ Տեղւոյն միւտիրը Ցղերդցի ըլլալով՝ ինք և ինք քիւրտ է, ուստի քիւրտերն ալ յիշեալ միւտիրին թոյլատուութեամբն և քիւրտ պէյերու թելադրութեամբ ամեն չարիք կը հասցնեն Հայոց. զորօրինակ Տարօնց գիւղի Ռէիզը Սիսոյ անուամբ՝ ջաղացքին մէջ սպաննեցին։ Խակէ գիւղի մէջ մեծ կռիւ մ՚եղաւ։ Կըվէրս գիւղէն Շէրիֆ անունով քիւրտ մը կուզայ վերոյիշեալ Խակէ Հայոց գիւղի կին մը կը պղծէ, և գիւղին Ռէյիս Գրիգորին վրայ յարձակելով կը զարնէ ձեռքը կը կտրէ. Յակոբ անուն հայու մ՚ալ վրայ կը յարձակի սպաննելու մտօք, բայց Յակոբն կը փախչի կերթայ լեռները կը թագչի։ Գիւղին ժողովուրդը կերթայ բողոք կը բառնայ միւտիր Համտա աղային, իսկ

Համտա աղան կը բունէ խոզ ըլէ ժողո-վուրդը բանտը կը դնէ . այն Համտա աղան մինչև անգամ քահանային պաշ-տօնին կը խառնուի . վերջապէս մեր Հայոց օրէնքը բոլորովին վերջացուց ։

Ըիշեալ գաւառացիները Հիզանու միւտիրին հետ դատ չեն կրնար վարել վասն զի Սղերդու մեծամեծներն անոր բարեկամներն և Թիկնապահներն են ։

Դարձեալ մայիս 10 ին գիշերուան մէջ Խորոսցի հինգ քիւրտ յիշեալ նա-հանգի Ս. Խաչի վանքը կը պաշարեն , ժամ մէկէն մինչև վեց Սահակ վարդա-պետ վանահօր սպանման համար կը կռուին ։ Հազիւ մահուանէ կազատի յիշեալ վանահայրը ։ Վերջապէս եթէ յիշեալ միւտիր Համտա աղան երկրի մէջ պաշտօնով մնայ Հայերուն գործը կը լմննայ ։ ***

31 մայիս 73 Վան

(Մասիս)

ՏԵՂԻ ԼՈՒՐ

Ավսթրիա Մաճար սէֆիրի գոնթ Լիւտոլֆ ճէնապլէրի, մէզունէն մէմլէ-քէթի ճանիպինէ կիտէճէք օլտուղուն-տան , պու կիւն հուզուրի Շահանէյէ չըգաճագ տըր ։

—Յօրթուքէզ սէֆիրի, տիւնքի կիւն մէզունէն մէմլէքէթի ճանիպինէ միւ-թէրահի օլմուշ տուր ։

—Նասըլ քի պիլտիրմիշ իտիք , Յի-լէմէնք էլչիսի էվվէլկի կիւն մէմալի-քի մահրուսէտէ Թասարրուֆը էմլաք մազպաթասընը իմզալամըշ տըր ։

—Իսթանպօլուն մէշհուր ֆօթօկ-րաֆճըլարընտան Մ. Սէպահ , Վիէննա Էքսբօզիսիօնունտա վազ իլէմիշ օլաու-ղու ֆօթօկրաֆլարը պէէէնիլէրէք պի-րինճի տէրէճէտէ միւքեաֆաթա նայիլ օլմուշ տուր ։

—Եէնի իսթիգրազըն չարթլարըն-տան պիրիսի ահքեամընճա , հիւքիւ-մէթի սէնիէէ Թարիխտէն պիր սէնէ էւ-գատար վատէսի Թէքմիլ օլան խա-զինէ պօնօլարընը ադճէ եէրինէ գա-պուլ իտէճէք իմիշ ։

—Երամեան Աբրահամ պէյ հազ-րէթլէրի, Պէյգօզտաքի գաֆօլիք քի-լիսէսինէ մահիէէ 3 լիրա պաղլամըշ տըր ։

—Տէրի սաատէթտէ իսքեան իտէն իրանլըլար , շահ հազրէթլէրինին իս-թիգպալինէ չըգմագ իչին, Լօյտ գում-բանեասընտան , 300 լիրաեա 2 վաբօր քիրալամըշլար , վէ շահը միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին պուրաեա կէլտիյի կիւ-նիւ չէնլիք իճրա իթմէք իչին 2500 լի-րա Թօբլամըշլար տըր ։

—Կէչէնլէրտէ Գարթալտա զապթիէ չավուշունու վուրան Արնավուտ, տիւն սապահ գարիյէի մէզքիւրտէ տար ա-ղաճընա չըգարըլմըշ տըր ։

—Տիւն սապահ Սամաթեա քիլիսէ-սի Թաղ. խորհրդարանընտա ինթիխապ մատտէսինտէն տօլայը պազը կէօնա ույղունսուզլուգ վուգու պուլուպ, հաթթա տաեագ բաթըրդըսընա գալ-գըշըլմըշ վէ պիչարէ իխթիեարըն պի-րինէ պիր Թօգատ րասթ կէլիպ, պուր-նու գանամըշ տըր ։

—Պիր աղ վագըթտան պէրու Թէր-սանէյի ամիրէտէ ինշա օլունմագտա օլան Մուգատտէմէյի–Խայր նամ զըրխ-լը սէֆինէյի հիւմաեունուն, տէրունինէ տօրթ գըթա ճէսիմ Արմսթրօն Թօբ-լարը վազ իլէ , միւքէմմէլ սուրէթտէ տօնաթըլըբ , պահրիեէ նազըրը բաշա հազրէթլէրի ճանիպինտէն տաւսի պիգ-զէ մուայենէ իսլիւրտէն սոնրա

տիւնքի կիւն հավուզտան չըգարըլը իլ-չիտիլմիշ տիր ։

—Կէչէն սէնէ իսթէնեատա համա-միզատէ Ալի Րըզա էֆէնտինին գօնա-ղընա կիրիպ , պագը զիգըյմէթ էշեա սիրգաթ իտէրէք , ֆիրար իթմիշ օլան պիր գաչ խըրսըզլարըն պու քէրէ մէզ-քիւր էշեալարը Գարատաղտա սաթ-տըգլարը կէօրիւլիւպ , իմարէթ Թա-րաֆընտան չիւբհէ օլունարագ , մէր-գումլար Թէվգիֆ օլունտուգտան սօն-րա , քէյֆիէէթ հիւքիւմէթի սէնիէէ-նէ խապէր վէրիլմիշ վէ պինաէն ալէյհ, մէրգումանըն իմարէթ Թարաֆընտան ճէլպ էթտիրիլէրէք , Տէրսաատէթէ իրսալ օլունմալարը հիւքիւմէթի սէ-նիէէ ճանիպինտէն , Ըշգօտրա վալիսի բաշա հազրէթլէրինէ էմր վիրիլմիշ տիր ։

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Իզմիր վէ հէվալիսինտէն Իթալեա լիմանլարընա վիրուտ իտէն սէֆայինէ պատէզլին սէրպէսթ բըրաթըգա իթա օլունաճագը միսիլլու , Ավսթրիա վէ Մաճար տէվլէթի մէմալիքինտէն պէր-րէն վէ պահրէն կէլէն բաշավըրալարըն Իթալեա մէմալիքինէ իտխալը մէն օ-լունտուղու րէսմէն Րօմա սէֆարէթի սէնիէէսի ճանիպինտէն պիլտիրիլտի-կինտէն , իլանը քէյֆիէէթէ միւպա-տէրէթ օլունուր ։

ԲԱՂԴԱՆՈՒՎԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ Ա.

1873 մայիս ամսոյ

Ընկերութեանս տնօրէնութիւնս պա-տիւ ունի ծանուցանել Մեծ. բաժա-նորդաց թէ՝ յիշեալ վիճակահանու-թիւնն յառաջիկայ կիւրակէ՝ յուլիս 29ին , տեղի պիտի ունենայ փոխաւեան վարժարանի մէջ (Բերա , Գումպառա-ճը–եօգուշ , Անգղիացւոց եկեղեցւոյն փողոցը) ճիշդ ժամ 2 1/2ին , ուրկը հը-րաւիրուին 100էն մինչև 199 թիւ բաժ-նից բաժանորդք , որոնք միայն՝ ըստ 25րդ կանոնի արամադրութեան իրա-ւունք ունին և կրնան այս անգամներ-կայ գտնուիլ , իրենց նոյն թիւ բաժնե-տոմսերն անպատճառ մէկտեղ ունե-նալով ։

Ներկայ ամսոյ ամսավճարներն ըստ օրինի մինչև 25 չը կատարող հետևեալ բաժիններու թիւերը նախընթաց ազ-դարարութեան համեմատ Ներկայիւս կը հրատարակուին , որք են ,

Թիւ 358 և 492

Որով սոյն թիւ բաժանորդք վերո-յիշեալ վիճակահանութեան մէջ իրենց շահած պարգևներուն՝ 23րդ կանոնի համեմատ բոլոր օրինաւոր զեղջէն զատ (35 0/0) հարիւրին երեսուն հինգը իբր տուգանք ընկերութեան Թողուլ պարտական եղած են , ըստ 8րդ կա-նոնի տրամադրութեան ։

Կ. Պօլիս 26 յուլիս 1873

(Գալէատէքի լիմանըն Թիւրքճէսի տիր)

ԲԱՂԴԱՆՈՒՎԸ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՏԱԽԻԼԻ ԲԻԱՆԳՕ Ա.

1873 Մայիս այը իչին

Շիրքէթի մէզքիւրէ միւտիրիյէթի Թարաֆընտան , իշպու տախիլի բիան-գօնըն իլք քէշիտէսի էօնիւմիւզտէքի բազար կիւնիւ եանի յուլիս 29 տա , Պէյօղլունտա , Գումպարաճը–եօգու-շունտա վագը ինկիլիզ քիլիսէսի սօ-գաղընտա փանոսեան վարժարանտա , սաաթ 2 1/2 տա պէհէմէհալ իճրա գը-լընաճագը հիսսէտար էֆէնտիլէրէ ի-լան ու պէեան պիրլէ , անճագ 100 տէն թա 199 նումերօյէ հիսսէտարանը

25 ինճի մաա է մուճիպինճէ , մէզ-քիւր նումէրօլարի հավի հիսսէ–սէնէտ-լէրի պէրապէրլէրինտէ օլ բազ հազզ ու սէլահիյէթլէրի պուլունտուղունտան մահէլլի մէզքիւրտէ հազըր պուլուն-մալէրի տավէթ ու իխթար օլունուր ։

Պու այըն մահիյէլէրի պէր վէճհը նիզամ 25 ինէ տէկին էօտէնմէմիշ օլան աթիւզզիքր հիսսէլէր նումէրօլէրի , պունտան աշաղը օլան իխթարը մախ-սուսէ իւզրէ պու տէֆա իլան օլու-նուր ։

Նումէրօ 358 վէ 492

Պու վէճհ իլէ իշպու նումէրօլէր հիսսէտարանըն, 8ինճի մատտէ ահքեա-մընճա , մէզքիւր բիանգօտա գազա-նաճագ իգրամիյէլէրին 23 ինճիւ մատտէ մուճիպինճէ օլունաճագ սքօն-Թօտան մաատա , (35 0/0) եիւզտէ օ-Թուզ պէշինի ճէզայի նագտի օլարագ չիրքէթէ Թէրք իթմէէէ պօրճլու օլ-մուշ տըրլար ։

Ասիթանէ 26 յուլիս 1873

ՍՈՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ԱՎՍԹՐԻԱ–ՄԱՃԱՐ

Վիէննա , 5 օգոստ.

Պօրսատա քեաղըտլար հալէա եիւք-սէլմէքտէ ,

Թէաթրօտա չահա իգրամէն վիրի-լէն սեաննաա բէք չօգ սէյիրճի հազըր իտի ։

Տիւնքի կիւն 41 քիշի գօլէրատան Թութուլտու ։

Վիէննա , 6 օգոստ.

Պօրսատա քեաղըտլար գավի Թու-Թուլուպ, եիւքսէլմէքտէ ,

Տիւնքի կիւն 42 քիշի գօլէրատան Թութուլտու ։

Շահ հազրէթլէրի , սարայ Թագը-մընա պիր չօգ նիշան իթհա իլէտի ։

ԱԼՄԱՆԵԱ

Պէրլին , 6 օգոստ.

Բրուսիա հիւքիւմէթի , իսբանեա իշլէրինէ ասլա միւտախէլէ իթմէմէէ նիեէթի գավի իթմիշ տիր ։

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ , 5 օգոստ.

Մարէշալ Մագ–Մահօն , Թօր վէ Թիւֆէնք Թալիմինտէ հազըր պուլուն-մագ իւզրէ Գալէէէ կիթտի ։ Պիր չօգ մէպուսլար , Վիէննաեա կիթմէքտէ տիրլէր ։

6 օգոստ.

Պու սապահ , ժուրնալ տը Բարի նամ ղազէթանըն պաշ մուհարրիրի Մ. Հէրվէ իլէ , Տիզ Նէօվիէմ Սիէքլ նամ ղազէթանըն պաշ մուհարրիրի Մ. Լըմօն Ապու միյանէսինտէ տիւէլլօ վուգու պուլուպ , Մ. Ապու , գօլուն-տան եարալանտը ։

ԻՍԲԱՆԵԱ

Մատրիտ , 6 օգոստ.

Վալանս շէհրի , արթըգ գուվվէթ-սիզճէ գարշը դըյմագտա տըր ։ Գար-Թաժէնին ասըլարը պէյնինտէ միւպա-յէնէթի էֆքեար վար ։

Իսբանըն էօնիւ ալընտըգտան սօն-րա , գարլօս Թարաֆտարանը հազըրըն-տա Թէտապիրի չէտիտէ իթթիխազ օ-լունաճագը , հիւքիւմէթ Թարաֆըն-տան իլան օլունմուշ տուր ։

Բրուսիա հիւքիւմէթի , իսբանեա սուլարընտա տօլաշան Բրուսիա ֆիլօ-սունուն գօմանտանընըն հարէքէթինի Թասվիպ իլէմիշ տիր ։

Ալմանեա հիւքիւմէթի , իսբանեա-տաքի մէմուրլարընա եօլլատըղը Թա-լիմաթնամէսինտէ , քէնտի միլլէթ-տաշլարընը չէտիտէն հիմաէէ իսէմէ-լէրինի էմր իլէմիշ տիր ։

Մատրիտ , 5 օգոստ.

Անտալուզիատա տէհշէթ հիւքիւմ իլ-լէմէքտէ ամիր ։

Գարթաժէն անգարիպ Թօբա Թու-Թուլաճագ տըր ։

Ասըլարըն Վիժիլանթ նամ սէֆինէ-սինի ախզ ու կիրիֆթ իտէն Բրուսիալը գաբտան , հիւքիւմէթի Թարաֆընտան չաղըրըլտը ։

ԹԻՃԱՐԻՑԷ

Լիվըրբուլ 5 օգոստոս

Միտլինկ Նիու Օրլէանս բամուգու , բէնա 8 8

Ցօլարա էյի ճինս 6

Գու կիւնքի սաթըշ 12,000 պալէա

Բիւյա զավի

Լոնտրա 5 օգոստոս

Աֆիօն	24 00
Թիֆթիգ	31 32
Ջաթ իբէյի ,	24

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

Լոնտրա 6 օգոստոս

Ինկիլիզ ֆօնտօսու	92 7/8
Էսհամը Ումումի աշըլտը	51 1/4
» » գաբանտը	51 3/16
1869 իսթիգրազը	62 15/16
1865 իսթիգրազը	69 3/4
1872 իսթիգրազը	84 1 4

Բարիս, 6 օգոստոս

Էսհամի ումումի	52 70
1869 իսթիգրազը	329
1865 իսթիգրազը	360 00
Իթալեա ֆօնտօսու »	61 45
Րումէլի տէմիր եօլ սէհիմլէրի	153 50
» » » » եէնի	141 00
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3 0/0 գաբան-տը 57–10 57/17	
» » 5 0/0 92 20	92 20
Մըսըր իսթիգրազը 431 25 արանմագտա	
Աղ իչ օլտու	

ԳԱԼԷԹԱ ԲԻՒՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. Յուլիս 25 ախշամ գաբ.	57-31
» » » 26 սապահ աշըլտը	57-24
էն եիւքսէք	57-26
էն աշաղը	57-20
» » սաաթ 4	57-22
Իսթիգրազ 1863	351-
» 1865	360-
» 1869	320-
» 1872 3 սէրիսի պիր	87 1 2
Գրէտի ժէնէրալ	15-32
Սօսիէթէ ժէնէրալ ագսիօնլարը	11 18
Սօսիէթէ Օթօման	6-04
Սաամօլ պանգասը ագսիօնլարը	7-39
Գանգ տը Գօմէրսիալ 10 էքսիւ	
» Գալթաճի	
» Վէրիսի	4-85
» Սօսիէթէ Օսթրօ Թիւրք	485
Շըմէնտըֆէր սէհիմլէրի էսկի	153
» » եէնի	66 5/8
Թրամվայ հիսսէլէրի	1530
Գրէտի Հէլէնիկ	28
Լօրիում մատէնի ագսիօնլարը 93 Ֆրանք	
Գուբօն սքօնթօսու	23 բարա
Ագճէ Ֆայիզի	–11 1/2
Րէբօր	9
Հէվալէսիզ	3-4

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻՒՐՍԱՍԸ 26 ՅՈՒԼԻՍ

Ինկիլիզ լիրասը	109-35
Ֆրանսըզ ալթունու	87-13
Բօլ	89-10
Գըրըմից ալթունու	51-20
Պէեազ մէճիտիյէ Փարազը	101-32
Մէթալիք Փարազը	104-25
Գազըր	120-25
Պէշլիկ	104-10

(ՆԷՎԻՑԷ)

Ինկիլթէրրանըն բօսթա նէզարէթի մէքթուպ տէրունինէ պանգնօթ , բօս-Թա բուլու , միւճէվհէրաթ վէ սաաթ վազ օլունմասընը եասագ իթմիշ տիր ։ Ինկիլիզ ղազէթալարը , մէքթուպ տէ-րունինէ սաաթ վէ միւճէվհէր գօնուլ-մամասընա պիր շէյ տիմէմէքտէ , ֆա-գաթ , պանգնօթ վէ բօսթա բուլու վազ օլունմասընըն եասագ իտիլմէսինէ գէրէք սէֆիլմէքտէ տիրլէր ։

—Աֆրիգա գըթասընըն ղարպ գըսըմընտա վագը Աշինթի գապիլեսիլէ ինկիլիզլերին մուհարեպեսի կիւն պէ կիւն քեսպի շիտտէթ իթմէքտէ վէ գապիլէյի մէզքիւրէ էհալիսինտէն 50 պին քիշի, մահէլլի մէզքիւրտէ օլան ինկիլիզլերի մուհասերէ իթմէք իւզրէ օլտուղունտան, յուլիսին 15ինճի կիւնիւ մահէլլի մէզքիւրէ միւթէվէճճիհէն վիւրթէմպէրկ նամ նագլիեէ վաբօրու, 12 պէօլիւք ասքեր ալարագ Լիվըրբուըլտան գըխամ իթտիյի կիպի, ինկիլթէրրա տէվլէթինին քիւլլիխէթլի ասքեր սէվգ իտէճէյինի Տէյլի Թէլէկրաֆ ղազէթասը եազմըշ տըր։

—Կէչէնլէրտէ Լօնտրատա պիր գատըն իքի եաշընտա օլան գըզընը ախաղընա պէօյիւք պիր Թաշ պաղլայարագ Թայմս նէհրինէ աթտըղը կիպի, Թահմինան տէօրթ եաշընտա պիր էրքէք էվլատընը վէյսթմէնսթըր քէօբրիւսիւ իւզէրինտէն կէչտիյի սըրատա նէհրէ աթմագ իւզրէ իքէն, բօլիս Թարաֆընտան տէրտէսթ օլունարագ, սօնրատան օլունան իսթինթագ իւզէրինէ մէրգումէնին չըլտըրմըշ օլտուղու անլաշըլմըշ տըր։

—Լօրէնտէ վագը պաղ վէ Թարլալար կէչէն մարտ վէ ապրիլ այլարընտա վուգու պուլան սօուգլարտան զէտէլէնմիշ օլտուղունտան, Լօրէնտէ պուլունան չիֆթճի վէ պաղճըլարա, Ալմանեատա իհանէ ճէմ օլունմուշ տուր։

—Նասըլ քի մալիւմ տիւր, Խիվա խանը, ֆիրար իթմիշ օլտուղու հալտէ, քէնտի պաշլըճա վիւքէլալարը իլէ պէրապէր ժէնէրալ տը Գօֆմանա Թէսլիմ օլմուշ տուր։

Խանը միւշարիլէյհ, քէնտիսինի իմբէրաթօր Ալէքսանտրա Թապի իլան իյլէտիկինտէն, ժէնէրալ Գօֆման, միւշարիլէյհի մէմուրիյէթինտէ իպգա իտիպ, պիր տէ մէճլիս Նասպ իյլէմիշ տիր։ Խանը միւշարիլէյհ, ժէնէրալ Գօֆմանըն մաթլուպու իւզէրինէ էսիրլիյի լաղվ իթտի. շիմտի, Ռուսիանըն սիլահլարը մարիֆէթի իլէ սէրպէսթիյէթ էլտէ իտէն իրանլըլար, վաթանլարընա ավտէթ իթմէյէ հազր գազանմըշլար տըր։ Մէրգումլար պիչարէլէրտէն չօղու, հիւքիւմէթլէրինին գուվվէթ ու գուտրէթի իւզէրինէ չօգլուգ էմնիյէթլէրի պուլունմատըղընտան նաշի, Ռուսիանըն հիմայեսինէ իլթիճա վէ Խիվատա գալմախա րուխսաթ Թալապ իյլէմէքտէ տիրլէր։ Պու ատամլար, Ռուսիա հիւքիւմէթինին, Խիվատա իպգա իտէճէյի հիւքիւմէթէ մուավէնէթ իտէճէքլէր տիր։ Խիվատա էսիրլիյին լաղվի, զիխատէսիլէ մուհիմմ պիր վագա տըր։ Խիվալըլար, պախուսուս չատըր ալթընտա իգամէթ իտէն գապիլէլէր, հէր վագըթ չալըշմախը այըպ սայմըշլար տըր, պու կիւնքի կիւն, էկէր աճլըգտան էօլմէք իսթէմէզլէր իսէ, քէնտիլէրի չալըշմախա մէճպուր տուրլար, զիրա Թարլա վէ պաղչէլէրինի զէր իթտիրմէք իչին արթըգ պունտան պէօյլէ էսիրլէրի գալմամըշ տըր։

Հալ պու քի, շէհիրլէրտէ իսքեան իտէնլէր, Ռուսլարըն կէլմէսինտէն զիխատէսիլէ մէմնուն տուրլար, չիւնքի, խանըն մայէթինտէ օլան պէյլէրին աէսսօթլուղու, Թէհամմիւլ օլունմազ մէրթէպէտէ իտի։

Ինկիլիզ ղազէթալարը, Խիվանըն զապթընտան սօնրա, Ռուսլարըն, Ինկիլթէրրանըն ըխաֆէթէն, մէմալիքի մէզքիւրէյի անտէ Թէրք իտէճէքլէրի արաճիֆի նէրէտէն ալարագ տէրճ իթմիշլէր։ Խիվատա հիւքիւմէթի պագը սագլաեան սիլահ տըր, վէ էկէր Ռուսլար, Խիվա խանլըղընը Թէրք իտէճէք օլուրլար իսէ, արասը չօգ սիւրմէյիպ, էվվէլքի կիպի հայտուտլուղուն վէ խաղմաճըլըղըն պաշ կէօսթէրէճէյի շիւպհեսիզ տիր։ Ինկիլիզլէր տէ Հինտիսթանտա այնի Թէճրիւպէլէրի իթմիշլէր վէ քէնտի արզուլէրինէ մուղայիր օլարագ, Սէնտ, Ուտը վէ Լահօր գըրալլըգլարընը զապթա մէճպուր օլմուշլար տըր։

Ժէնէրալ Գօֆման, ազ կիւնտէն Սէն Բէթըրսպուրկա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք, վէ իհթիմալ տըր քի քէնտի հիւքմտարընա սատագաթ եէմինի իթմէք իւզրէ, Խիվա խանը տա պիրլիքտէ կիթսին։

(Մէմօրիալ Տիբլօմաթիգ)

—Շէհրի ալինլէրտէ պաշլըճա պիր էյլէնճէ օլան հավա ֆիշէնքլէրի եէնի պիր պուլուշ օլմայըպ, էն էսքի վագըթլարտա Չինլիլէր քի պիր չօգ շէյտէ Եվրօպայը կէչմիշլէր տիր, պու կիպի էյլէնճէլէրտէ մէհարէթ քէսպ իթմիշլէր իտի։

Ռօմալըլար, պարութուն եափըլմասընտան չօգ վագըթ էվվէլ հավա ֆիշէնքի գուլլանմըշլար տըր։ Ֆրանսատա իլք տէֆա օլարագ աթըլան հավա ֆիշէնքի, 1589տա Բանսա իքինճի Հէնրի գըրալըն իգրամէն աթըլան հավա ֆիշէնքի օլմուշ տուր։

Ֆրանսատան էվվէլ, Իթալեա վէ Իսբանեատա ումումի շէնլիքլէրտէ պիր եըղըն պարութ վէ եաղլը օտուն բարչալարը աթէշէ վէրիլիպ եագըլըր իտի։

—Լօնտրատա Անճէլինա իսմինտէ վէ Թահմինան 18 եաշընտա ղայէթ կիւզէլ պիր գըզ, պիր կիւն պիր ղազէթա օգումագտա իքէն, իլանաթ սահիֆէսինտէ, սաչըն միւրատ օլունան րէնկէ Թէպտիլի իմքեանընա տայիր օլուպ, իսթէնիլտիյի հալտէ ֆիլանճա սօգագտա ֆիլանճա նումէրօեա միւրաճաաթ օլունաճաղընը կէօրտիւյիւ պիր իլան իւզէրինէ, միւմայիլէյհա, զաթէն պիր տէլիգանլըեա միւպթէլա օլուպ, մէրգում տախի միւմայիլէյհանըն, պիր կիւն սաչընտան պահս իթտիյի սըրատա «սաչըն գումրալ օլաճաղընա ալթուն սարըսը օլսա իտի, կիւզէլլիկին պիր գաթ տահա արթար իտի» տէյի պիր սէօզ սէօյլէմիշ օլմասըյլա, պիչարէ գըզճըղազ, իլանաթտա կէօրտիւյիւ նումէրօեա կիտէրէք սաչընըն սարըեա Թէպտիլինի միւրատ իթտիյինի պէեան իթտիքտէ, պօեաճը, միւմայիլէյհանըն զիւլիւֆինտէն պիր մըգտարընը քէսէրէք, իրթէսի կիւնիւ պօեանըպ, իսքեան իթտիյի խանէսինէ կէօնտէրէճէյինի պէեան իթմէսիլէ, գըզ խանէսինէ ավտէթ իտիպ, կիւճ հալ իլէ սապահ իթմիշ. իրթէսի կիւնիւ պիր մէքթուպ տէրունինտէ պիր մըգտար սարը սաչ կէլմիշ իսէ տէ, ղայէթ աչըգ րէնք օլտուղունտան պէյէնմէյիպ կէրի կէօնտէրմիշ վէ իրթէսի կիւնիւ միւմայիլէյհանըն Թէմամ իսթէտիյի կիպի պօեանմըշ։

Պունուն իւզէրինէ պիչարէ գըզ, սաչ պօեաճըսընըն խանէսինէ կիտէրէք սօնրատան կէօնտէրիլէն սաչըն րէնկինի պէյէնմիշ օլտուղունու իֆատէ իթտիքտէ, պօեաճը «էօյլէ իսէ պիր շիշէ իլաճ վէրէյիմ, պունու տախըմ սապահ սաչընըզա սիւրիւն, պունտա պիր հաֆթա գատար տէվամ իտին, միւտտէթի մէզքիւրէ խիթամընտա, սաչընըզ քեամիլէն իսթէտիյինիզ րէնկի քէսպ իտէր» տիմէսիլէ գըզ զիքր օլունան շիշէեը 5 1/2 շիլին վիրէրէք խանէսինէ ավտէթլէ, օ ախշամտան իթիպարէն սաչընա սիւրմէեէ պաշլամըշ վէ արատան իւչ վէ եախօտ տէօրթ կիւն կէչտիքտէ, պիչարէ գըզըն սաչը սարը օլաճագ իքէն, կիւլ րէնկինէ կիրիպ, հէր Թարաֆըշտա տախի տէմէթ տէմէթ տէօքիւլմիւշ օլմասը իւզէրինէ, կիտիպ քէյֆիեէթի բօլիսէ խապէր վիրէրէք, սաչ պօեաճը Թահթը Թէվգըֆա ալընմըշ տըր։

—Բարիսին մէճլիսի պէլէտիյէսի, վարիտաթը պէլէտիյէնին Թէհամմիւլի օլմատըղընտան պահսլէ, շահ հազրէթլէրինի գապուլ իթմէք իւզրէ սարֆը հիւքիւմէթ Թարաֆընտան Թէքլիֆ օլունան աղճէնին իթասընա էվվէլ էմիրտէ գարշը կէլիպ, պատէհու 120 պին ֆրանգ մէսարըֆին գապուլինէ Թէրէտտիւտ իւզրէ գարար վիրմիշ իսէ տէ, շահ հազրէթլէրինին Բարիսէ ազիմէթի սէպէպի իլէ տըշարըտան 250 պին քիշի կիտիպ շահըն մաեէթինտէ պուլունան զէվաթտէն պաշգա օլարագ եալընըզ Բարիսէ կէլէն էհալինին մասրաֆլարը պէշ կիւն իչինտէ կիւնտէ եիւզէր ֆրանգ հիսապ օլունուր իսէ, 25 միլեօն Ֆրանգա պալիղ օլաճաղընտան, իշ պու մասրաֆտան հիւքիւմէթէ այիտ օլան օնտա պիր րէսմին, 2 միլեօն 300 պին ֆրանգ վարիտաթ հասըլ իթմիշ օլաճաղը վէ պունուն նըսֆը Ֆրանսա մալիեէսինէ, վէ տիկէր նըսֆը Բարիսին իտարէ-ի պէլէտիեէսինէ այիտ օլտուղու ճիհէթլէ, տայիրէ գարշըլըգսըզ մասրաֆ իթմիշ օլմաեօր։

—Հինտիսթանտա պուլունան Ֆիլէմէնք մէմլէքէթլէրի միւտիրի վէ գուվվէյի պէրրիյէ վէ պահրիեէ գօմանտանը, յուլիս 4 Թարիխլէ պիր պէեաննամէ նէշր իտիպ, Ֆիլէմէնք իլէ Աչին հաքիմի պէյնինտէքի ատավէթ մէվճուտ օլտուղունտանպահսլէ, Աչին մէմալիքինին լիման վէ քէօրֆէզ վէ սէվահիլի ապլօգա հալինտէ օլտուղունու վէ ապլօգա հագգընտա հուգուգու տիւվէլճէ լազըմ կէլէն Թէտապիրին իճրասը, Աչին սուլարընտա պուլունան Ֆիլէմէնք ֆիլօսու գօմանտանընա հէվալէ օլունմուշ օլտուղունու իլան իյլէմիշ տիր։

—Լուիզվէլ շէհրինտէն Թայմս ղազէթասընա աթիտէքի վագաեը նագլ ու պէեան իյլէմիշլէր տիր։

«Պու կիւն, սապահըն սաաթ իքիսինտէ, պիր իւզլի [illegible] ատամլար Սալէմ շէհրինէ կիրէրէք, կիճէ գօլ կէզմէքտէ օլան բօլիս մէմուրլարընը թութ ու կիրիֆթ իթտիքտէն սօնրա, մահպէսէ կիտէրլէր, վէ օրատա իգամէթ իթմէքտէ պուլունան Քրայքրօֆթ նամ մահպէս մէմուրու վէքիլինտէն մահպէսին անախթարլարընը Թալէպ վէ օլ պապտէ միւմաիլէյհէ պիր չօգ ճէպր վէ Թէհտիտ իտէրլէր իսէ տէ, միւմաիլէյհ անախթարլարը Թէսլիմ իթմէեէ րազը օլմատըղընտան, մէրգում ատամլար միւմաիլէյհին իւզէրինէ հիւճում պիրլէ էլ վէ աեագլարընը սըգը սըգը պաղլայարագ, վէ պատէհու պիր չէքիճ վասըթասըյլա, մահպէսին գապուսունու գըրըպ, չէնտ կիւն մուգատտէմ Հալըթիս իսմինտէ պիր ատամ էօլտիւրմիւշ օլան Տէլօր Հէֆֆէրէն նամ պիր ատամըն մահպուս օլտուղու տայրէեէ գատար կիրմէք իսթէրլէր։

«Մէրգումլար, մահպէսին տըշ Թարաֆընտաքի գաբուսունու աչմայա մուվաֆֆագ օլապիլիպ, մէրգում ճինաեէթ սահիպինին մահպուս օլտուղու տայրէեէ չըգաճագ նէրտիվէնի պուլուրլար։ Մէզքիւր տայրէնին իքի գաբուսու օլուպ, պիրի ախշապ վէ տէմիր գաֆէսլէրլէ գաբլը, վէ տօգուզ բարմագ գատար էնի, վէ պէօյիւք պիր սիւրկիւսիւ օլտուղու հալտէ, գըրարագ իչէրի կիրէրլէր, վէ տիկէրի տէմիրտէն մամուլ իտի իսէ տէ, անը տախի գըրարագ մէրգում ճինաեէթ սահիպինին եանընա վարըրլար։

«Ճինաեէթ սահիպի չէքիճին սէսինի ալտըղընտա, քէնտիսինի կէլիպ տըշարը չըգարարագ էօլտիւրմէեէ կէօթիւրէճէքլէր զաննըյլա, մէյուսիեէթինտէն նաշի կէլէնլէրէ գարշը գօյմագ նիյէթի իլէ, պիր պէօյիւք սանտալիեէ ալարագ գաբունուն արգասընտա պէքլէմէքտէ իտի։

«Մահպէսին տէրունի զիխատէսիլէ գարանլըգ օլտուղունտան, ճինաեէթ սահիպինի Թանըմատըղը, վէ մէրգումուն նէ Թապիաթտէ վէ նէ ախլագտա պիր ատամ օլտուղու մէրգումլար ատամլարա մալիւմ օլտուղու իչին, իչէրի կիրիլտիքտէ, իչլէրինտէն պիրի մէրգումուն քիւսթախլըղընա գուրպան կիտէր գօրգուսույլա, էմիր պասիրէթէ րիայէթէն, պիր չօգ սիճիմ բարչալարը եաղլաեարագ մահպէսին իչինէ աթարլար վէ մէզքիւր սիճիմլէրէ աթէշ վէրիրլէր։

«Պունուն իւզէրինէ մահպէս ըշըգլանարագ, գիաֆֆէյի մահպուսլար կէօրիւնիւր, վէ ճինաեէթ սահիպինին իւզէրինէ եիկիրմի տէֆա գատար րըվօլվըր պօշանըպ, պաղը կէօքսիւնէ վէ պաղըսը տախի սանտալիեէյի Թութմուշ օլտուղու գօլունա Թէսատիւֆ իտէրէք, սանտալիեէ աշաղը տիւշէր իսէ տէ, եինէ քիմսէ եանընա վարմայա ճէսարէթ իտէմէզ, վէ պատէհու մէրգում ատամլար գաֆասընա պիր Թաշ ինտիրիպ, անիտէ եէրէ տիւշիւրիւրլէր, վէ պու հալտէ էլ վէ աեագլարընը պաղլայարագ մահպէստէն տըշարը չըգարըրլար, վէ պունուն իւզէրինէ, մէրգում ճինաեէթ սահիպի, պիր ազ քէնտիսինի Թօփլայարագ, «ճանըմ, պէնի նէ՞ եափաճագսընըզ» տէյի մէրգումլարա սուալ իյլէտիկինտէ, մէրգումլար «սէնի էօլտիւրէճէյիզ» տէյի ճէվապ վիրէրէք, պատէհու ալթըպ օթուզ եարտ եիւքսէքլիյի օլան պիր շըմէնտըֆէր քէօբրիւսիւ իւզէրինէ կէօթիւրիւրլէր, վէ օրատա ազ վագըթ ղայպ իթմէեէրէք պօղազընա պիր իպ աթըպ քէօբրիւտէն աշաղը ասարլար, վէ պէօյլէճէ մէրգումու էօլտիւրտիւքտէն սօնրա, Թէքրարէն մահպէսէ կիտէրէք, օրատա պըրագմըշ օլտուգլարը պաղը չէյլէրինի ալըրլար, մահպէս մէմուրու վէքիլինին էլ վէ աեագլարընը սէօքէրլէր, վէ բօլիս մէմուրլարընը տախի սալը վիրէրէք ֆիրար իյլէրլէր։

«Մէրգում ատամլարըն քիմլէր օլտուգլարը էլան անլաշըլմատըգտան մաատա, նէրէտէն շէհրէ կիրիպ վէ նէրէտէն տըշարը չըգմըշ օլտուգլարընտան տախի պիր խապէր ալընմամըշ տըր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Թ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէրշէմպէ բազարընտա
Ն. 41 Խըսի խանընտա